

ΑΝΑΤΟΛΑΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Π. Χ. ΔΟΥΛΗΓΕΡΗΣ
ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ 12 ΜΗΝΩΝ
Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἕως 1 Ἰουλίου
Ἐσωτερικοῦ φρ. 0.—Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 8.

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
ΜΙΧ. Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μελέτη περὶ τῶν γάμων καὶ τῶν διαζυγίων ἐν Ἑλλάδι ἤτοι πρῶτον διατὶ ἐλαττωθῶσι οἱ γάμοι καὶ πῶς δύνανται νὰ ἀυξηθῶσι καὶ δευτέρου διατὶ αἰξίνουσι τὰ διαζύγια καὶ πῶς δύνανται νὰ ἐλαττωθῶσι· εἰσαγωγή· ἡ σπουδαιότης καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ γάμου.—Ψυχὴ καὶ Τιμὴ, ὑπὸ Τιμοθ. Ἀναστασίου.—Εὐαγγελικὸν κήρυγμα Παναρέτου Χ. Δουληγέρη· Δόσις τοῦ φιλοσοφικοῦ ζητήματος περὶ τοῦ διατὶ ἐκκακοδαιμόνησεν ἄνθρωπος.—Ἄς νικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ κακόν, ὑπὸ Π. Κ. Γκοραγιάννη.—Τὸ γράμμα τὸ ἀποκτείνον καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ζωοποιεῖον· ἐσφαλμένη ἐρμηνεία τοῦ κληρικοῦ κ. Ζήκου Ρώττη.—Σύλλογος «Ἀναπλάσεως»· Τμήμα Πύργου.—Ἡ ἐν Ἱεροσολύμοις Θεολογ. Σχολὴ τοῦ Στουροῦ.—Ποικίλα.—Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον.—Κήρυγμα τῆς «Ἀναπλάσεως».

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΓΑΜΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΖΥΓΙΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ἮΤΟΙ ΠΡΩΤΟΝ

ΔΙΑΤΙ ΕΛΑΤΤΩΘΗΝΤΑΙ ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΚΑΙ ΠΩΣ ΔΥΝΑΝΤΑΙ Ν' ΑΥΞΗΣΘΟΥΝ

ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΔΙΑΤΙ ΑΥΞΑΝΘΟΥΝ ΤΑ ΔΙΑΖΥΓΙΑ ΚΑΙ ΠΩΣ ΔΥΝΑΝΤΑΙ ΝΑ ΕΛΑΤΤΩΘΟΥΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ σπουδαιότης καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ γάμου.

Ὁ γάμος εἶνε θεσμός, τὸν ὁποῖον ἐπιβάλλει ἡ φύσις καὶ καθαγιαίνει ἢ θρησκεία. Ἡ δὲ φύσις, ὡλοῦσα πρὸς τὸν γάμον, ἐκτελεῖ λειτουργίαν, ἥτις ἀπέρρευσε ἀπὸ τὸ θάλασμα καὶ τὴν κρῖον τοῦ Θεοῦ.

Αὐτὸς δὲν εἶπεν ὅτι αὐτὸ καλὸν εἶνε τὸν ἄνθρωπον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν γυναῖκα (Ματθ. 19). Καὶ κατὰ τὸν Κύριον ἡμῶν ὁ Θεὸς εἶπε ὁ ἀυξενόγων ἄνδρα καὶ γυναῖκα (Ματθ. 19). 7).

Ἐν πρῶτον θεσμῷ τοῦ ὁ Χριστὸς τὸ ἔκαμεν εἰς γάμον τελεσθέντα ἐν Κανῶ τῆς Γαλιλαίας (Ἰωάν. Β'. 11). Σημαντικὴ ἐκφρασις τῆς ἱερότητος τοῦ θεσμοῦ τοῦ γάμου ἐνώπιον τῆς Θεοῦ ἐπιτηδεύσεως, καὶ τῆς σπουδαιότητος αὐτοῦ ἐν τῷ βίῳ τῆς ἀνθρωπίνης καινοσύνης.

Ὁ Χριστὸς εἶπεν ἀβυδάμενος χωρεῖν χωρεῖται (Ματθ. 19). 12) Ἄλλ' ἐφρόντισε καὶ νὰ προσέξῃ ὅτι καὶ πάντες χωροῦσι τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται.

Βιθίαις ἡ παρθενία προσέφερε μεγάλας καὶ ἀληθινὰς τὸν βίον ἡμετέρας εἰς τὴν Ἑκκλησίαν καὶ τὴν νίκην τοῦ θύλαγγελοῦ ἐπὶ τοῦ κόσμου. Ἄλλ' αἱ φύσεις αἱ ἐπιδοκιμαστικαὶ αὐταπαρνήσεως καὶ τῆς θυσίας ταύτης, ὅταν εἶνε ἐκλεκτόταται, τότε εἶνε ὀλίγισται. Ὁ ἱερός Χριστός, ὅστις ἐτόνισε τὸν ἐπιδοκιμαστικὸν καὶ εὐχλωτότερον ἕμνον τοῦ παρθενικοῦ βίου, κατέδειξε ὅμως ἀπροκαλύπτως καὶ τοὺς πολλοὺς καὶ μεγάλους αὐτοῦ κινδύνους. Ὁ ἔχων, εἶπε, τὸ πῦρ εἰς τοὺς κόλπους τοῦ καὶ μέγα ἀπὸ τὰ φορέματά του, εἶνε περισσύτερον ἀσφαλῆς ἀπὸ τὸν διάγοντα βίον ἐγκρατείας, διότι οὗτος φέρει τὰς φλόγας ἐντός του. Καὶ τὸ κινδυνώμα τοῦ Ἰωσήφ, ὅστις παρ' ὄλην τὴν τυραννικὴν ὄρμην τῆς νεότητός του, ἀπέκρυψε τὸν ἕρωτα τῆς νεαρᾶς καὶ φιλαρέσκου καὶ περικαλλοῦς τοῦ Πετεργῆ συζύγου, ἀνεκέρυξεν ἀνώτερον τῆς σωτηρίας τῶν κριῶν καλῶν ἐκ τῆς πυρκατωμένης καμίνου, καὶ τῆς σωτηρίας τοῦ Δανιὴλ ἐκ τοῦ λάκκου τῶν λεόντων.

Τοὺς ἀπὸ καταταχθέντας εἰς τὸν μοναχικὸν βίον, ἄνδρας καὶ γυναῖκας, προσέτρειπεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ τήρησιν τῆς ἀγνότητος καὶ τῆς ἐγκρατείας των, ἐξαιρῶν τὸ ἄφθαστον μέγεθος τοῦ κατορθώματός των καὶ τὸν ἀσύγκριτον πλοῦτον τῆς ἀποκειμένης εἰς τοὺς οὐρανούς ἀμοιβῆς των. Ἐν τούτοις δὲν ἀπέκρυπτεν ὅτι ἡ μέχρι τέλους τοῦ βίου ἡλικία εἶνε τὸ μᾶλλον δυσκολοκατόρθωτον πρῶγμα, ἢ θαντοματωτέρα ἐπὶ τῆς φύσεως νίκῃ, ἀπικιτάσα πολλὴν προσευχὴν καὶ νηστείας καὶ ἀγρυπνίας καὶ κοιτασμάτων κατὰ γῆς καὶ ἄλλων βιβαίων σκληραγωγίων. Μιλοῦντι δὲ εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ ὄλιγο ἦταν αἱ προβλήματα ὑποβαλλόμενα εἰς τοιαύτας ἀσθενείας καὶ ἀσχηρότητας, τὰ σκάνδαλα οὐτε μίση

ήσαν, ούτε εύρημα, ούτε απόκριμα. Και η κοινή και ακροποδολήπτος εύγλωττία του, ήτις δέν έστομάχια πρό της άκοιλίας των αύλων, εξηκόντισε τους κερυνούς της και κατά του πλήθους των μοναχών και των κανονικών παρθένων, των αναξίων των ιερών υποσχέσεων των. Παρakoουθών δε και ταύτας και εκείνους, και εις τās άγοράς, και εις τās Έκκλησίας, και εις τους οικους, και εις αύτας τās κλίνας των, εξέστρωσε ταληρητότητα και έκαυτηράζε βαρύτερα τās παρεκτροπές, εις τās ύποίας υπέπιπτον, και τὰ σκάνδαλα, τὰ όποια πονήμως εδημιούργουν.

Σήμερον οι όροι παρθενικού βίου εγκρατούς εινε χαλεπώτεροι. Πρώτον, οι επί μακρόν προσευχόμενοι και συχνά νηστεύοντες και χαμαί κοιταζόμενοι και άλλως τόν έκυστόν των σκληραγωγούντες, εινε καταπληκτικώς όλίγοι· εάν ήνε και αυτοί οι όλίγοι. Εις τās ήμέρας μας, ο καθείς κατά τό μάλλον ή ήττον, ζητεί κάποιαν άνασιν βίου, και θεωρεί ότι όχι μόνον δικαίωμα, άλλ' αυτόχρημα και καθήκον έχει διά καλοπέραςιν.

Γνωρίζω ανθρώπους, των όποιων οι γενεές ήταν εύτυχείς, άν έκτός από την κρομμυοφαγίαν και την καταβρόχθισιν των ελαιών, ήδύνατο να έχωσι εις της έβδομάδος μαγειρείυμα όσπρίων. Ήσαν δε εύτοι γερών στομάχων άνδρες. Άλλ' οι υιοί των, συνειθίσαντες εις τό άνάκι, φαίνονται καταλαμβάνόμενοι υπό άμέτου, όταν αντίκρύσσωσι την φασολάδα, ο δε στόμαχος των δέν δύναται να φέρη τό βάρος του αύτου, τό όποιον συνέθη εις περισσότερον βράσιον να γείνη όλιγον ακληρότερον.

Υπό τοιούτους όρους τραπέζης, από την όποιαν δέν λαίπουν και δύο και τρία και τέσσαρα, άν ήχι περισσότερα ποτήρια κρισίου, προστιθεμένης και της έλλείψεως μακρών προσευχών και άγρυπνιών, με κρεβάτια δε, τὰ όποια μās ένοχλούν, όταν τό μαλλι σβαλιάζη όλιγον, και δι' αυτό τὰ φτιάνομεν όσον δύναμθα μαλακώτερα, δέν εινε δύσκολον να έντονη ή δύναμις μας προς παρθενοών και εγκρατή βίον εις σήμερον κατώτερα εκείνης, την όποιαν κατείχον οι χριστιανοί επί της εποχής του Χρυσόστομου.

Άλλά δέν έπλεονέκτουσιν εκείνοι, και δέν μειονεκτούμεν ήμαίς μόνον κατά τοϋτο. Τότε ο φόβος του Θεου ήτο γενικώτερος και ισχυρότερος εις τās ψυχάς του πληρώματος της Έκκλησίας. Και ο σαρκικός πειρασμός δέν εύρισκον αύτας προδιατεθειμένους να υποκύψωσιν. Η ίκανοποίησις της σαρκικής επιθυμίας έκτός του γάμου κατά τρόπον παράνομον θεωρείτο πράξις αλαχρά και άμαρτία επιφέρουσα βαρείαν την κόλασιν, οι δε χριστιανοί ήγωνίζοντο όπως φυλάττωσιν άγγόν και άμέλυντον τόν έαυτόν των. Και έν τούτοις τόσοι έπιπτον και τότε. Σήμερον δε ;

Οι σήμερον! Σήμερον οι υλιστικά και άσεβείς διδασκαλαιοί άκαμα μάχα μέρος της νεότητος να θεωρή την άκοιλίαν και την πορνείαν ως πρῶτην φυσικήν, την όποιαν μόνον οι δεισιδαίμονες καταδικάζουσι και οι φανατικοί. Και υει δε άκόμη, οι όποιοι θέλουσι να διατηρώσι κάποιαν εύσεβειαν, εις τό ζήτημα της σαρκικής όρμης τρέφουσιν ιδέας άκριως άσπρεπείς και άγνηθίκους.

Έπιτεθεν εις τους συγχρόνους καιρούς η άγαμία εινε περισσότερο κινδυνώδης παρ' άλλοτέ ποτε. Διότι και περισσότεροι πίπτουσι, και εύκολώτερον πίπτουσι, και βαρύτερον πίπτουσι.

Παρατηρείται μάλιστα σήμερον και τό εξής χαρκτηριστικώτατον. Η άπταιτος εγκράτεια και ή άγνή παρθενοία κρινονται αδύνατοι και άπίστευτοι. Και ένεκα τούτου δέν διαβάλλονται μόνον οι εγκρατείς κοσμικοί, άλλά και οι εγκρατείς κληρικοί. Έγώ προσωπικώς γνωρίζω κληρικούς σεμνοτάτους, πρό των όποιων δέν σταματῶ ή διαβολή ουδέ θραύεται άπαξ έτοξευθείσα. Διότι, διεφθαρμένοι μὲν συνάδελφοί των τους συκοφαντοϋν, διά να τους θέσουν όπου αυτοί κυλιονται, ο δε κόσμος, με την ιδέαν αύτην, ότι σάρκα τις φέρει, άρα και μολυσμόν φέρει, ή πιστεύει εις την διάδοσιν, ή, άν ήνε εύσυνειδητότερος, περιορίζεται μέχρι του να μη την θεωρή και άπίθανον.

Έν τοιαύτην πραγμάτων και πνευμάτων νοσηρή καταστάσει, ο γάμος εινε ειτέρ ποτε λιμήν άναγκαίος, και εγκυρα σωτηρίας. Ο ιερός Χρυσόστομος αρκετά ένωρίς ήρχισα να συμβουλεύη τους γονείς, όπως από νεαρῶς ηλικίας διδάσωσιν εις γάμον τους υιούς και τās θυγατέρας των. Η συμβουλή αύτη θα ήρμοζε περισσότερον εις τόν ιδιόκον μας καιρόν, διότι επιβάλλεται περισσότερον από τὰ ιδικά μας ήθη.

Και έν τούτοις τὰ πράγματα χωροϋσιν αντίστρόφως. Περ' άλλην την έλλειψιν στατιστικής γάμων και διαζυγίων έν Έλλάδι, βεβαίον δύναται να θεωρηή, ότι οι γάμοι χωροϋσιν εις ελάττωσιν, ένῶ αντίθετως πολλαπλασιάζονται τὰ διαζύγια. Τό δεύτερον τοϋτο άρκεί να πείση, ότι ήτική τις κατάπτωσις μας λυμάνεται, και ότι οι φεύγοντες τόν γάμον δέν το κάμνουσιν εκ προτιμησεως του εγκρατούς και παρθενικού βίου.

Ο έντευθεν κίνδυνος εινε προφανής. Κίνδυνος σωματικός, ψυχικός, θρησκευτικός, οικογενειακός, κοινωνικός, οικονομικός, πολιτειακός, εθνικός.

Πώς θα σταματήσῃ ; Και πώς θα άποσοδηρή ;

Τό αντίκειμενον τοϋτο έχει να εξετάσῃ έν ακριβεία και λεπτομερεία η άναγγελλομένη μελέτη μου.

Από του βήματος τό θέμα τοϋτο, και έν Πύργω, και έν Πάτραις, και έν Αίγίω, και έν Κορίνθω, έκίνησε πολύ τό ενδιαφέρον. Έλπίζω ότι έν ταις στήλαις της « Αναπλάσεως » δέν θα έχη την τύχην διαφορητικήν.

Γνωρίζω μάλιστα ότι οι περι του αντίκειμενου τοϋτου όμιλαιοι μου έδωκαν άφορμήν να νομιμοποιηθούν δι' εκκλησιαστικής εύλογίας παράνομοι επί δεκαπενταετίαν συνοικήσεις, και να τελεσθούν και μερικοί γάμοι. Είς τους άναγνώστας της « Αναπλάσεως », όσοι εινε προς γάμον ώρμηιοι, και εις τους άναγνώστας της γονείας, όσοι από ψηλάς ιδέαις κρατοϋν τās κόρας των, διά να ώρμάσασιν περισσότερον, άπόκειται να δείξουσιν ή ή πάνα φέρη την πειθῶ, την όπισθαν πολλάνεις επιτυγχάνει τό στόμα.

ΠΡΩΤΗ — ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ — ΑΣΕΒΕΙΑΣ — ΑΥΤΟΠΑΡΡΗΣΙΑΣ

ΨΥΧΗ ΚΑΙ ΤΙΜΗ

Θέλω φέρει και άλλον σπουδαίον μάρτυρα της ύπόρξεως της ψυχής, και οϋτος εινε ο πόθος της τιμής.

Επιθυμῶ να επιδοκιμαζώνται οι αγαθί μου πράξεις. Κολώς και εις την επιδοκιμασίαν των πράξεων μου να παρakoουθῆ και εις έμέ τιμή, ήτοι εκτίμησις, σεβασμός προς τό άτομόν μου. Διότι, να παράγω πράξεις άγαθῆς, πράξεις τιμής, πράξεις προσδιδούσας αξίαν, έγώ αύτός πρώτον κατ' ανάγκην θα είμαι αξία τις, προς ήν όφείλεται σεβασμός, όφειλεται τιμή. Όφείλεις να με τιμάς, διότι έχω αξίαν και δύναμαι να παραγάγω πράξεις αξίαις, πράξεις τιμής.

Την περι τιμής αξίωσιν ταύτην έχει έκφυτον έν έκτώπῳ πῶς άνθρωπος. Τοϋτο εινε λίαν φανερόν και ιδία εις τό εξής σύνθετος φαινόμενον.

Πῶς ἔ.θροπος, είτε άνήρ είτε γυνή, ασχέτως προς τās άγαθῆς πράξεις, τās όποίας δυνατόν να μη έχη να επιδείξῃ, ασχέτως προς την ήλικότητα του βίου, ή όποια πιθανώτατα να μη εινε επιδοκιμασίας αξία, και επομένως τιμής άναξία, επιθυμεί και θέλει, αξίωσιν διατυπώνει και έντόνως ισχυρίζεται ότι εινε αξίος τιμής. Είς την άειμάν πίπτει και τιμήν ζητεί· κακοῦργος εινε και τιμήν ζητεί· εξητυλισμένος εινε και την τιμήν δέν λησμονεί· άθλιος εινε, και την άθλιότητά του έννοσῶν θρηνεί, ο δε θρήνος του κυρίως και πρωτίστως διά την απώλειαν της τιμής· ο πόθος του ο διακαής ο μυχαιάτατος, ή άνάκτησις της τιμής.

Διά την τιμήν τὰ υλικὰ αγαθὰ πάντα θυσιάζονται· διά την τιμήν η σωματική ζωή ως ουδέν λογίζεται, διά την τιμήν τὰ πλούτη άχρηστα θεωροϋνται, διά την τιμήν οι κόποι και μόχοι, διά την τιμήν γυμνότης και πείνα, διά την τιμήν παντός είδους στέργεις και κακουχία.

Τό σῶμα, η οργανωμένη ύλη εινε η περι της τιμής οϋτω μεριμνάσα και φροντίζουσα ; Οϋδαμῶς. Ουδέν υλικόν έν τῇ άνοζητήσει της τιμής. Τὰ υλικὰ καλοϋνται να υπηρετήσωσιν εις την διατήρησιν και την άνάκτησιν αύτης, και έν ανάγκην να υπηρετήσωσι διά της θυσίας των, διά της καταστροφής των. Τι τό ζητούν την τιμήν και άνευ αύτης όλα μάταια θεωροϋν, όλα εις την άυπαρξίαν καταδικάζου ; Κατ' άνάγκην ιδιαιτέρα έν τῷ ανθρώπῳ δύναμις αϋτοτελής, οϋσιωδῶς του υλικού σώματος διάφορος. Η δύναμις αύτη καλείται ψυχή.

Και η ψυχή αύτη έν τῇ άναζητήσει της τιμής και έν τῇ φροντίδι περι της διατηρήσεως αύτης και πρωτίστως έν τῇ επίζητήσει της αύξήσεώς αύτης, καταφλίνεται αύλος και άθνήτατος.

Υπάρχει λοιπόν ψυχή, χωριστή από τό σῶμα, και διάφορος αύτου κατά την φύσιν. Υπάρχει, διότι αγαπή και συμπαθεί. Υπάρχει, διότι τίθεται εις την υπηρεσίαν των πασχόντων και ύπερ αυτών θυσιάζεται. Υπάρχει, διότι ελπίζει, διότι ύπομένει, διότι ζητεί την άθανασίαν, διότι ζητεί την τιμήν.

Υπάρχει η ψυχή δι' ότους έχουσιν όφθαλμούς, διά να βλέπωσι· και ο τυφλός μόνον και ο φάρων λέγει, οϋκ έστι ψυχή.

Τιμηθ. Άμισσαδίου

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ Χ. ΔΟΥΛΗΓΕΡΗ

ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΑΤΙ ΕΚΑΚΟΖΑΙΜΟΝΗΣΕΝ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Άγαπητοί άναγνώσται,

Πάντες οι άνθρωποι υπό θρησκευτικήν έκψιν διαιροϋνται κυρίως εις τρεις μεγάλας τάξεις, εις την τάξιν των εύσεβών, εις την των δυσεβών και εις την τάξιν των άσεβών.

Η πρώτη τάξις των εύσεβών δύναται να παραβληθῆ προς τους ταξειδιώτας εκείνους, οι όποιοι έν πλήρει γνώσει του σκοπού αυτών έχουσιν ύπολογισή σχετικώς την άπόστασιν, τās ανάγκας και δυσχερείας του ταξειδίου των, και διά βασιλικής ήδού και προστατικῶς βαλίζοντες υπό τό πῶς του ήλιου και της σελήνης άποπερατοϋσιν αυτό με τελείαν έκτιυχίαν του σκοπού, χάριν του όποιου έταξειδευσαν.

Η δευτέρα τάξις των δυσεβών δύναται να παραβληθῆ προς τους όδοιπόρους εκείνους, οτινες, άποπλαγηθέντες της εύθείας και βασιλικής όδου, διότι δέν εβάζον υπό άθριον και καθρόν ούρανόν ουδέ έν καιρῷ πανσελήνου, άλλ' υπό τό κράτος της βύλιχης και του άμυδρού φωτός καθήνησαν εις επεκινδύνους άτραπούς (μονοπάτια) και δέν δύναται να φθάσωσιν εις τόν σκοπόν αυτών, εάν δέν επανέλθωσι και βάλισωσι την εύθείαν όδόν εκ της όποιας άπεπλαγήθησαν και απόλλονται.

Η δε τρίτη τάξις των άσεβών όμοιάζει προς τους άνθρωπους εκείνους, οι όποιοι τρέχουσι και δικιτώνται πάντοτε εις τὰ άγρια δάση και τὰ δύσβητα και άπέκρημα όρη και δέν έχουσιν ουδέ την ελαχίστην αντίληψιν περι της εύθείας και βασιλικής όδου ή των άτραπών (μονοπατίων), επομένως ουδέ ταξειδίου και σκοπόν τινε άναγνωρίζουσιν έν τῷ κόσμῳ, εινε δηλονότι θεοιοι με τους εξεστρηκότας τόν νοϋν, τους παράφρονες και άφρονες, οι; και η Άγία Γραφή οϋτω όνομάζει· « Βίβεν άφρων, λέγει ο θεός ψαλμωδός, οϋκ έστι Θεός ».

Προς διάλυσιν του σκότους τοϋτου της άσεβείας και δυσεβείας δε λάθωμεν έν όψει τους έν τῷ Ευαγγελίῳ της Η Κυριακής του Λουκά εκφωνηθέντας υπό του Κυρίου πρωτιστικῶς και σωτηριώδεστάτους λόγους.

Διδακτικώτατον ήτοι, άγαπητοί, μάθημα διδάσκει ο Σωτήρ εις τους εκ διανοητικού τύπου άπιστοϋντας εις την αϋτοαλήθειαν του χριστιανισμού διαφόρους δυσεβείς και άσεβείς των εκάστοτε εποχών.

Ο Ίησους Χριστός, διηγείται τό κατά Λουκάν Τερον Ευαγγέλιον, διδάσων τους μαθητάς αύτου κατ' ιδίαν έλεγεν

αὐτοὶ εἶνε μακάριοι, διότι βλάπτουσι καὶ ἀκούουσι πρὸς αὐτοῦ ἢ καὶ πολλοὶ ἠρώτησαν καὶ ἑσπέρησαν ἐπιθυμοῦσαν νὰ ἴδωσι καὶ αὐτὸ ἀκούωσι καὶ ἄν ἠδυνήθησαν καὶ ἑσπέρησαν ταῦτα, ἦλθεν εἰς νεμλίε, θύκας καταβόσθη καὶ παγοδαίτη αὐτὸν καὶ τὸν καταγερέσθη ὡς ἀντιπαθόμενον εἰς τὸν Μωσαϊκὸν νόμον καὶ τὸν ἐρωτᾷ λέγων. Διδάσκαλε, τί νὰ πράξω ἵνα κληρονομήσω τὴν αἰώνιον ζωὴν; Ὁ δὲ Κύριος ἐν τῇ θαυμαστῇ εὐρακίᾳ περὶ αὐτοῦ καὶ σοφίᾳ, χωρὶς οὐδὲ λως νὰ ἐπιτιμῆται τὴν πονηρίαν αὐτοῦ, δὲν ἀπαντᾷ αὐτῷ, ἀλλὰ ἀπὸ ἐρωτῶμενος γίνεται ἐρωτῶν καὶ ἀνακρίνει τὸν νεμλιῆν περὶ τοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος διαλαμβάνει τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ ἄνθρωπος κερδίζει τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ μακαριότητα. Πί, λέγει αὐτῷ ἔχει περὶ τούτου γραφὴ εἰς τὸν νόμον; «Πῶς σὺ, ἀναγινώσκεις;» πῶς σὺ νοεῖς τὸν νόμον; Ἐκείνος δὲ ἀπεκρίθη συμφώνως μετὰ τὸν νόμον εἰπὼν τὸ «Ἀγαπίσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διάνοιας σου» καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν».

Ὁ δὲ Σωτὴρ τῷ εἶπεν «Ὅρθως ἀπεκρίθης» τούτο ποιεῖ καὶ ζήσεις» πράττων δηλαδὴ κατὰ τὸν νόμον, κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Μωσαίου νόμου, ἃ εἶσαι καὶ εἰς ἐμὲ πιστός, διότι ὁ νόμος μαρτυρεῖ περὶ τῆς ἐλευσέως μου, καὶ ἐπομένως θὰ ἐπιτύχῃς ὅ,τι ἐπιθυμοῖς, θὰ κληρονομήθῃς τὴν αἰώνιον βασιλείαν, τὴν ὁποίαν ζητεῖς.

Μετὰ τοῦτο ὁ νομικός, ἀφῶ ἐφανερώθη ἡ πονηρία του καὶ ἐξηλέγχθη ὡς μὴ γινώσκων τὴν τρόπον τῆς κληρονομίας τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὅ,τι ὅπερ διαλαμβάνει ὁ νόμος, κάμνει δευτέρων ἐρωτήσιν. περὶ τοῦ τίς εἶνε ὁ πλησίον; «Καὶ τίς, λέγει, ἐστί μου πλησίον;» Ἡ δὲ ἀπάντησις τοῦ Κυρίου εἰς τὴν δευτέραν ταύτην ἐρώτησιν τοῦ νομικοῦ λέγει ὁριστικῶς τὴν ἀπορίαν τῆς φιλοσοφίας περὶ τοῦ διατί κακοδαίμονες ὁ ἄνθρωπος, ἑσπέρησαν ἐπὶ πλάσθη ἵνα εὐδαιμονῇ, ἀρηγομένη δὲ παραβολικῶς τὴν πτώσιν εἰς τὴν ἀμαρτίαν καὶ τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ ἀνθρώπου γένους διὰ τῆς ἐνάγκης αὐτοῦ οἰκονομίας ἀποτελεῖ θεῖον ἐντύχημα διὰ τοῦ πιστοῦ, χύνει δὲ ἄπλετον φῶς εἰς τὸ τῆς δυσσεβείας καὶ ἀσεβείας σκότος.

Λέγων ὁ Ἰησοῦς παραβολικῶς τὸ «ἄνθρωπος τις κατέβαινε ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχὴν» νοεῖ τὴν ἐκ τῆς ἀφθαρσίας καὶ ἀμαρτησίας πτώσιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν φθορὰν καὶ τὴν ἀμαρτίαν, λίαν δὲ προσηφίως ἐξεικονίζεται διὰ τῆς Ἱερουσαλὴμ, τὸ πρὸ τῆς πτώσεως τοῦ ἀνθρώπου πνευματικὸν αὐτοῦ ὄψος καὶ διὰ τῆς Ἱεριχοῦς ἡ κατάπτωσις αὐτοῦ καὶ ἡ ὀλίφης καὶ στενωχωρία, διότι ἡ μὲν Ἱερουσαλὴμ γεωγραφικῶς κεῖται εἰς ὄψος ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ἱεριχὴν, ἡ ὁποία, εὐρίσκειται εἰς χαμηλὴν καὶ πτωχὴν τοποθεσίαν. Μετὰ δὲ τὴν πτώσιν, λέγει, περιέπεσεν ὁ ἄνθρωπος, τὸ ἀνθρώπινον γένος «εἰς ληιστὰς» δηλαδὴ εἰς «τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας», εἰς τοὺς πονηροὺς καὶ ἐχθροὺς τοῦ ἀγαθοῦ αἵματος, ὁ ὁποῖος, ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγῶς ἐπιθέτοντες», ἀφῶ ἀφήρεσαν ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἄνωμα τῆς ἀφθαρσίας καὶ τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ ἐτραυματισμοῦ τῆς πνευματικῆς φύσιν διὰ τῆς ἀμαρτίας, τὸν ἀφῆκαν «ἡμι-

θανῆ τυγχάνοντα» καὶ ἔφυγον «ἡμιθανῆ», δὲ λέγει, διότι ἐκτὸς τῶν ψυχῶν πλῆκτων ὁ ἄνθρωπος ἔνεκα τῆς ἀμαρτίας ἐγένετο καὶ κατὰ τὸ σῶμα θνητός καὶ φθαρτός.

Δηλθε, λέγει, ἀπὸ τῆς μέρας ἐκείνη «ιερευῆς τις», ἐκλαδὴ ἤρθε ἡ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας καὶ τῆς κακίας τὸν ἄνθρωπον ὁ Μωσαϊκὸς νόμος, ὅστις ἐθέσπισε τὴν ἱερωσύνην τοῦ Ἰσραὴλ ἀκαὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν δὲν κατώρθωσε τίποτε. Ὁμοίως δὲ ἦλθε καὶ «Λευίτης» ἦτοι ἡ τάξις τῶ προφητῶν, καὶ αὐτὴ ἀφῶ εἶδε τὸ ἀδύνατον τῆς συγκρατήσεως τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὴν ἀρετὴν, «ἀντιπαρῆλθεν».

Δηλθε δὲ τέλος καὶ «Σαμαρείτης τις», κατῆλθε δηλονότι ἐκ τῶν πατρικῶν κόλπων, ὅθεν οὐκ ἐχωρίσθη, ὁ Μωνογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, τὸν ὁποῖον οἱ Ἰουδαῖοι ὀνόμαζον περιφρονητικῶς Σαμαρείτην, καὶ δι' ἄπειρον εὐσπλαγγίαν καὶ ἔλεος ἐπέθεσε, κατέδωκε τὰ τραύματα αὐτοῦ, τὰς ἠθικὰς αὐτοῦ πληγὰς «ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον», ἦτοι χύων ἐπὶ τῶν τετραυματισμένων ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας ψυχῶν τὴν πραεῖαν, τὴν ἰατρὰν καὶ τὴν εὐσπλαγγίαν αὐτοῦ διδασκαλίαν («καὶ οἶνον») καὶ ἐπιτιμῶν καὶ ἐλέγχων ἁριμύτερον τὰς πονηρίας καὶ δουτρόπους φύσεις. «Ἐπιβιβάσας δὲ, λέγει, ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος», ἦτοι ἀναλαβὼν τὴν σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπότητος διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ θυσίας τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐθεμελίωσε τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ «ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον», παρέδωκε δηλ. αὐτὸν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἣτις λέγεται «Πανδοχεῖον» διότι δέχεται τοὺς πάντας, δέχεται πάντα τὰ ἔθνη εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς, ἀκαὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ» καὶ ἐφρόντισε δηλονότι περὶ τῆς σωτηρίας καὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ αἰωνίᾳ αὐτοῦ Βασιλείᾳ.

«Ἐπὶ τὴν αἵριον ἐξελθὼν» ὅταν δὲ ἐμελλε νὰ ἀναληθῆ εἰς τοὺς οὐρανοὺς, νὰ μεταβῇ εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον, ἀπὸ τῶν ὁπίων ἐχωρίσθη, ὅτε ἤρθε νὰ μὴ εὐρίσκηται πλέον σωματικῶς ἐνώπιον ἡμῶν ἐν τῇ κόσμῳ, εἰδὼκε τῷ πανδοχεῖ ἄνα δηνάρια», παρέδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ δι' αὐτῶν διαδοχικῶς εἰς τοὺς ποιμένες καὶ διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας τὴν πνευματικὴν ἐξουσίαν, τὴν πηγαζοῦσαν ἐκ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ καὶ τοῦ Νόμου, παρέδωκε δηλονότι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὴν Καινὴν καὶ Παλαιὰν Διαθήκην.

Περὶ ἤγγειλε δὲ νὰ ἐπιμεληθῶν δι' αὐτῶν τῆς σωτηρίας τῶν τετραυματισμένων ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας, καὶ ἐὰν ἐξεδουλοῦσιν τι περισσότερον, ἐὰν τι «προσδαπανήσῃς» λέγει, ὅ,τι δηλαδὴ θὰ προσθέσῃ ἡ Ἐκκλησία διὰ τῶν ἀναπτύξεων καὶ ἐρμηνησιῶν τῆς εἰς τὰς Ἁγίας Γραφὰς θὰ τὸ πληρώσῃ θὰ ἀμείψῃ τοὺς ἐργάτας τοῦ Εὐαγγελίου ὅταν θὰ ἔλθῃ κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ παρουσίαν νὰ κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς.

Καὶ ἀφῶ εἶπε τοῦ παραβολικοῦ τούτου λόγους περὶ τῆς πτώσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ἀπολύτρωσεως αὐτοῦ διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ θυσίας, ἠρώτησε τὸν εἰρημένον νομικόν, εἰς ἐκ τῶν τριῶν, τοῦ Ἰερέως, τοῦ Λευίτου καὶ τοῦ Σαμαρείτου, φαίνεται εἰς σέ, λέγει, ὅτι ἀπῆρθε πλησίον

αὐτοῦ ἐμπροσθέντος εἰς τοὺς ληιστὰς; «Ὁ δὲ εἶπεν ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ», ἐκείνος ἀγρότης, ὁ ὁποῖος τὸν εὐσπλαγγίσθη ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτὸν «Πορεύου, καὶ σὺ ποιεῖς ὁμοίως». Πῆγαινε καὶ πρότερον καὶ σὺ τὰ ἑμοῖα ἔλαῖον καὶ εὐεργετῶν τοὺς ἄλλοιους σου ἀνθρώπους.

Ἐξ ὅτων, ἀγαπήτοι ἀναγνώσται, εἶπεν ὁ Σωτὴρ περὶ τοῦ τίς εἶνε ὁ πλησίον ἀποδεικνύεται πρῶτον ἡ καθολικότης τῆς ἐνοίας αὐτοῦ, καὶ δεύτερον εἶτι κοινὸ ἀπέχρην ἀπὸ τῆς Εὐαγγελικῆς ἀγάπης, ὅταν ἐνβλέπωμεν καὶ πέραν τῆς ρινὸς ἡμῶν, ἀλλὰ ὡς πλησίον νοοῦμεν μόνον τοὺς συνδεμένους μετ' ἡμῶν διὰ σαρκινῆς συγγενείας ἢ τοῦ φίλου καὶ κόλακας ἡμῶν, ἀλλοίμονον δὲ εἰς τὴν κοινωνίαν ἐκεῖνην, ἐστὶ ὑπερβαρύνει τὰς αἰσθητικὰς ἐπιθυμίας, τριπλασιάζοντες δὲ ἴσου καὶ αὐτοὶ εἰ τῶν διωκτῶν ἀρχῶν περὶττάμενοι, εὕτως ἀντιλαμβάνομενοι τῶν καθηκόντων αὐτῶν, ἐπιδαφιλεύουσι τὴν εὐνοίαν αὐτῶν εἰς ἀνικάνους συγγενεῖς καὶ ἀλλοίους κόλακας ἐπὶ τοῦ καὶ ἀπεμπολῆσαι τῶν κοινῶν ἠθικῶν καὶ ὀλικῶν συμπεριόντων.

ΑΣ ΝΙΚΩΜΕΝ ΔΙΑ ΤΟΥ ΑΓΑΘΟΥ ΤΟ ΚΑΚΟΝ

«Μὴ νικᾷτε ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νικᾷτε διὰ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ κακόν.» (Παῦλος πρὸς Ρωμαίους ΙΒ' 21).

Ὑπὸ τῆς πείρας διδασκόμεθα ὅτι ὁ βίος ὅλος μίγμα τι εἶνε θλίψεως καὶ χαρᾶς. Καὶ τινες μὲν τῶν θλίψεων μας δοκιμασίαι εἶνε ὑπὸ τῆς θείας Πρόνοιας ἐπιβαλλόμεναι κατὰ τὴν παρούσαν ἡμῶν κατάστασιν, ἀλλ' αἱ πλεῖστα καὶ οὐλονηρότεροι προέρχονται ἐκ τῆς κακῆς ἡμῶν διαγωγῆς καὶ ἐκ τῶν σφαλμάτων μας.

Πρῶτον κακόν, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ ἀγαθοῦ ὀρελλομεν νὰ νικήσωμεν, εἶνε αἱ καθ' ἡμῶν προσβολαί, ἀπὸ τῶν ὁπίων οὐδεμίαν κοινωνικὴν τάξιν καὶ θέσιν, οὐδεμίαν ἀγαθὴν ὑπόληψιν, οὐδ' ἡ ἀθωότης ἐξαιρεῖται. Ἀς μὴ ἐκδικώμεθα τὰς προσβολὰς ταύτας νικῶμενοι ὑπὸ τοῦ κακοῦ. Πολλὰκις δυνατόν νὰ ὀργισθῶμεν ἔνεκα τῆς βιαιότητος τῶν ἐχθρῶν μας ἢ τῆς ἀγνωμοσύνης τῶν φίλων μας. Ἄντι ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ἐνεμένομεν, δυνατόν πολλὰκις νὰ λάβωμεν ἐπιτιμῆσιν ἢ κατηγορίαν δυνατόν νὰ φθονηθῶμεν καὶ συκοφαντηθῶμεν ἀκουσίως διὰ τὴν ἀρετὴν ἡμῶν. Ὑποφύομενοι ὑπὸ τῶν θελατικῶν ἐπιτιμῶν τοῦ ἰδίου ἡμῶν συμπεριόντος, νομίζομεν εἶτι ὁ ἄποκρησόμεν ἀγαθὴ ἀνώτερα ἢ τὰ τῶν ἄλλων, καὶ ἀνυπομονοῦμεν διὰ τοῦτο μέχρις ὀργῆς; ἐὰν τίς μας προσβῆλθῃ ὡς ἐὰν τὸ ἀσήμενον τοῦτο ἀτύχημα ἦτο ἀγνωστόν εἰς τὸν κόσμον καὶ ἡμᾶς μόνους ἐπληξεν, ἢ ὡς ἐὰν εἶχομεν τὸ προνόμιον νὰ διελθῶμεν ἀπρόσβλητον καὶ ἀλύπτον τὸν βίον. Πλὴν καὶ ψευδοὺς ἐνοία τοῦ κόσμου καὶ τοῦ χαρακτήρος τῶν ἀνθρώπων, τὴν ὁποίαν ὀρελλομεν διὰ τῆς φρονήσεως νὰ διορθώσωμεν, ἐν' ἀποφύγωμεν τὴν ἀνυπομονηρίαν, τὴν ὀργὴν καὶ τὰ ἐκ τούτων κακά. Ὁρελλομεν νὰ γινώσκωμεν, ὅτι κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ἡμῶν θὰ συναντήσωμεν ποτε τὸν ἐγωισμόν, τὸν δόλον, τὴν πικροῦργίαν, τὴν περὶβάσιν τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν

τοῦ τῶν κακῶν ἀνθρώπων. Ἀς θυμώμεν τὰ κακὰ ταῦτα ὡς ἐκείνοι, ἀπὸ τῶν ὁπίων ἐξοικονοῦν ποτε νὰ μὴ πληγθῶμεν.

Πρώτος ἀδύνατος εἶτι ἡ το ὁ βίος ἐν εὐαιτος ἐξεδουλοῦται εἶτις τὰ κακά, ἕκαστος τῶν ἄλλων ἠαυθεν. Αἱ προκλήσεις, οἱ μνηστιακαὶ, οἱ ὕβρεις, οἱ προσβολαί, οἱ ἐπιτιμῆσεις θὰ ἦσαν ἀλλεπὶ ἀλλήλων καὶ ἀτελεύτητοι. Φωλεὸς θηρίων θὰ ὁμοίωζεν αἱ κατοικίαι τῶν ἀνθρώπων, ἐπιχτυούτων νὰ προσβῆλοι καὶ ἀσπαρξέωσιν ἀλλήλους. Μὴ ἀποκροῦσατε διὰ τοῦ κακοῦ τὸ κακόν, λέγει ὁ Ἀπίστολος ἀρεπλίαι, τοὺς ἐχθρούς σας καὶ νικήσατε αὐτούς; διὰ τῆς ἐπιτιμῆσεως καὶ τῆς γενναιοπροσῆνης σας. Κατὰ τῆς κακίας τὸ ἀγαθὸν ἀντιτέθητε. Ἐν δὲ οἱ κακοὶ δὲν σας ἀγαπήσωσιν οὕτω, ἀλλὰ τοὐλάχιστον θὰ σᾶς τιμῆσωσιν καὶ θὰ σᾶς σεβασθῶσιν κατ' ἀνάγκην, διότι ἐπιτήσατε τὴν ἰσλίαν μνηστιακίαν διὰ τῆς συγγνώμης καὶ τῆς λήθης τῶν προσβολῶν καὶ ἐγένεκα διὰ τῆς ἀρετῆς σας ἀνώτεροι αὐτῶν.

Ἡ ἀπεικία εἶνε τὸ δεύτερον κακόν τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ ἀγαθοῦ ὀρελλομεν νὰ νικήσωμεν. Ἡ ἐθῶν καὶ ἀμαρτητος διαγωγὴ δυνατόν πολλὰκις νὰ προσφύλαξῃ ἡμᾶς ἀπὸ τῶν προσβολῶν τῶν κακῶν ἢ νὰ καταστήτῃ ταύτης ὀλιγώτερον θλιβερόν; οὐδεὶς ἔκω; δύναται νὰ ἐλεῖσθῃ ἔτι ὁ ἀπορίγη πάντοτε τὰς ἄλλας θλίψεις καὶ τὴν δυστυχίαν. Νὰ θλιβώμεθα ἐκ τῶν σφαλμάτων καὶ παθημάτων καὶ τῶν ἀτυχιῶν ἡμῶν, καθὼς καὶ ἐκ τῶν σφαλμάτων καὶ παθημάτων τῶν ἄλλων, τούτο εἶνε κοινὸς πίντων ἡμῶν κλήρος. Ὅταν αἱ ἐλπίδες τῆς εὐτυχίας μας ἀρχίζωσι νὰ ἐκλείψωσιν, ὅταν τοῦ φίλου μας χάνωμεν, ὅταν ἡ εὐπορία μας ἐλαττώσῃ καὶ τὰ ἔτη περρυχόμενα ἀφῆσωσι βλαβηρὸν τὴν καρδίαν μας ἀπορηγόρητοι καὶ ξηρῶσι τὰς πηγὰς τῆς χαρᾶς μας, ἢ; μὴ λέγωμεν: αὐτυχητὴς εἶμαι ἄλλο ἐλπίδος, ἔσπερῆθη πάσαν χαρὴν καὶ ἠδονήν, ἐν θλίψει καὶ ἀποπεισίᾳ θὰ ζήτω ἐφίξης ἀναμένω τὸν θάνατον.» Περὶ δὲ ὁμοίως εἰς ἀποθάρρουν νικῶμεθα ὑπὸ τοῦ κακοῦ καὶ ἐπιτιμῶμεν ἡμᾶς αὐτοῦ; ὡς ἀνθρώπους καὶ ὡς χριστιανοὺς, δικαιῶντες ὅτι οὐδέποτε εἶχομεν θάρρος, πίστιν χριστιανικὴν, χαρὴν καὶ εὐνοίαν καὶ ἔρχῃ, ὅτι στεροῦμεθα ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ καὶ λαοῦμεν εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Εὐαγγελίου, γαγγύζοντες λάθρ κατὰ τοῦ Θεοῦ. Ἀς ἔχωμεν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν θεῖαν Πρόνοιαν, ἣτις πάντοτε μὲν ὑποβάλλει ἡμᾶς εἰς πολλὰς καὶ ποικίλας δοκιμασίας, ἀλλὰ χρησιμοποεῖ ταύτας ἐπ' ἀγαθῶν ἡμῶν. Ἐν κλειώμεν τὸν φίλον, τοῦ ὁποῖου ἐσπερῆθημεν, ἢ; μὴ κλειώμεν τὴν καρδίαν μας εἰς τὰ φιλικὰ συναισθήματα, ἢ; ζητήσωμεν καὶ ὅθ' εὐρωμεν ἑδύτερον, ἔτοιμον νὰ συγκλαυθῇ μετ' ἡμῶν. Τοῦ γρηγοῦς ἢ ἐξασθενίσαι μᾶς στερεῖ τὴν ἐνέργειαν, ἀλλὰ μὴ; ἀφῆσαι τῆς ἀναπαύσεως τὸ δικαίωμα καὶ τῶν ἀγαθῶν ἡμῶν πράξεων τὴν μνήμην. Κινδυνεύει ἡ εὐπορία μας καὶ ὑπὸ τῆς πτωχίας ἀπειλοῦμεθα; Ἀς μετριώσωμεν τὰς ἐπιθυμίας μας καὶ θὰ αἰσθανθῶμεν ὀλιγώτερον θλίψιν, θὰ εὐρωμεν τὴν εὐχάριστον εἰς τὰς ἀπῆσθῆσθαι. Ἐν δὲ ἡ πτωχία ἐπιτείνεται, θὰ δύναμεθα κατῆσθαι νὰ ἀπολαύσωμεν τὸ κάλλος τῆς φτώχειας καὶ νὰ συμμετήσωμεν τῶν ἠδονῶν τῆς πτωχίας. Ὅσοι μεγάλα καὶ ἐν εἶνε τὰ παθημάτα μας, ἀδύνατον νὰ μᾶς ἀφαιρέτωσι

τὴν ἀγαθὴν συνείδησιν, τὸ μέγατον τοῦτο ἀγαθόν, τὸ ἀσφα-
λίζον ἡμῖν τὴν αἰώνιαν μακαριότητα καὶ πληροῦν ἡμᾶς ἁγίας
χαρὸς διὰ τῆς ἐλπίδος τῆς αἰῶνος.

Ἄλλ' ὅστις, νικῶν διὰ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ κακόν, ἐδυνήθη νὰ
συγχωρήσῃ γενναίως τὰς προσβολὰς, θορυβώδεις νὰ ὑπομείνῃ
τὴν δυστυχίαν, ἃς φοβῆται ἄλλον τινὰ μεγαλύτερον κίνδυνον.
Τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ παρασυρῆ ὑπὸ τοῦ κακοῦ τῶν πολλῶν
παραδείγματος. Ἐν ποτε ἀντέστη κατὰ τῆς τρικυμίας
τῶν παθῶν, δυνατόν ἄλλοτε, ὑπὸ τῆς ἀπατηλῆς ἡμετέρας
τῆς εὐπορίας δελεαζόμενος, καὶ ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὸν κακῶν
παραδειγμάτων ἐξαπατώμενος, νὰ παρασυρῆ ἀνεπιτιθήτως
εἰς τὴν ἀπώλειαν. Ὑπὸ τὴν καλὴν συμπεριφορὰν κρύπτεται
οὐχὶ ἀπάντως ἡ διασθεῖρυστα κακία. Αἱ ἡδοναὶ παρασύρουσι
τὴν νεολαίαν, ὅταν δὲν θέλῃ φρονίμως νὰ πράττῃ. Τὰ
πλοῦτα καὶ ἡ δοξομανία παγιδεύουσι καὶ τοὺς ἐργατεστά-
τους καὶ μετριοφρονεστάτους, οἵτινες, φρονίμως καὶ συνε-
τῶς εἰς τὰ ἔργα των ἀσχολοῦμενοι, ἀκούουσι τὰ πλήρη πε-
ριγελῶντα τοὺς μὴ πράττοντας ὡς αὐτὰ, κατηγοροῦντα
αὐτοὺς ὡς καθ' ὑπερβολὴν εὐσυνειδήτους, ὡς ἀγνοοῦντας τὸν
κόσμον, ὡς χυδαίους. Οἱ δεῖλοι κατατρομάζουσι ὑπὸ τῶν
τοιούτων ἐπιτιμησέων, εἰ μετρίως φρονεῖ θορυβοῦνται, καὶ
οὗτοι δὲ καὶ ἐκεῖνοι ὑποκύπτουσιν εἰς φίλων συμβουλάς, δι-
κασιολογούμενοι ὅτι συμμορφοῦνται πρὸς τὴν κοινὴν γνώμην,
φοβούμενοι μὴ γίνωσι γελοιοί, καὶ ἀκολουθοῦσιν οὕτω τὸ
κακὸν τοῦ πληθους παράδειγμα, ἀφήνοντας τὰς προτέρας ἀρ-
χὰς τῆς ἀγαθῆς διαγωγῆς των.

Ταῦτα εἶνε τὰ κακά, τὰ ὅποια, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ ὀφείλομεν
νὰ νικῶμεν, ἐὰν ἀληθῶς θελωμεν νὰ ἔχωμεν τὸ δικαίωμα τῆς
ἀγαθῆς παρὰ τῶν ἄλλων ὑπολήψεως καὶ νὰ διάγωμεν ὡς ἀλη-
θεῖς χριστιανοί. Κατὰ τῶν ζητούντων νὰ διασθεῖρωσιν ἡμᾶς
κακῶν ἃς ἀντιτάσσωμεν ἀκλόνητον τὴν σταθερότητα τοῦ
χαρακτήρος μας, τὴν εἰς τὸ Θεόν καὶ τὸν Χριστὸν πίστιν
μας, τὴν πεποιθήσιν μας εἰς τὴν αἰώνιαν δόναμιν τῆς θρη-
σκείας καὶ τῆς ἀρετῆς.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ).

Η. Κ. Γκοφογιάννης

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟ ΑΠΟΚΤΕΙΝΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟ ΖΩΟΠΟΙΟΥΝ

ΕΣΦΑΛΜΕΝΗ ἙΡΜΗΝΕΙΑ
ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ κ. ΖΗΚΟΥ ΡΩΣΣΗ

Ὁ καθηγητὴς τῆς θεολογίας κ. Ζήκος Ρώσσης ἐδημοσί-
ευσεν εἰς τὴν ἡμερησίαν «Ἐμπρός» τῆς 19ης Ὀκτωβρίου
ἐπιστολὴν περὶ τοῦ ζητήματος τῆς μεταφράσεως τοῦ Εὐαγ-
γελλίου.

Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ, ἐν ἣ ὑπάρχουσι καὶ γνώμαι ὀρθαί
καὶ ὑγιεῖς, ὡς λ. χ. περὶ τῆς ἀνεπαρκείας μόνον τοῦ Εὐαγ-
γελλίου πρὸς ὀρθὴν πίστιν καὶ ἠθικὴν ζωὴν ἀνεῦ τῆς παρα-

δόσεως τῶν ἀποστόλων, καὶ τῆς ἀπολύτου ἀνάγκης ἑρμη-
νεύειν τῶν ἱερῶν Γραφῶν, εἵρηται καὶ πλάνη τις, διὰ τὴν
ὅποιαν δὲν δουλέμεθα νὰ σιγήσωμεν, τοῦτο μὲν διότι δὲν
εἶνε τυχαία τις καὶ ἀκίνδυνος, τοῦτο δὲ διότι σπουδαιότερον
τὴν καθιστᾷ ἢ περιωπὴ τοῦ κ. καθηγητοῦ.

Γράφει δηλ. σικατὰ τοὺς λόγους τοῦ ἀποστόλου Παύλου
τὸ γράμμα (τῆς Καινῆς Διαθήκης) ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζῶοποιεῖ (Β'. Κορινθ. Γ. 6). Καὶ ἐξ
ἄλλων δὲ, τὰ ὅποια κατωτέρω ἐπιτίθεται ὁ κ. καθηγητὴς,
φαίνεται ὅτι τὸ τοῦ Παύλου ἐπὶ γράμμα ἀποκτείνει, ἀναφέρει
εἰς τὸ γράμμα τῆς Καινῆς Διαθήκης, καθὼς καὶ ἐν τῇ ἀνωτέρῳ
παρανεθέσει βεβαίωσι.

Τὸ λαθικαιόμενον τῆς ἑρμηνείας ταύτης οὐδεμία ἀνάγκη
νὰ εἶνε τις θεολόγος, ὅπως τὸ κατανοήσῃ. Ἐν τῇ Γ' Κα-
φαλαίᾳ τῆς Β' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς ὁ Παῦλος κάμνει
τὴν ἀντιπαραθέσιν τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου, τοῦ ὅπου ὁ Δε-
κάλογος ἐδόθη διὰ γραμμάτων, ἐντετυπωμένον εἰς λί-
θοις, πρὸς τὴν Καινὴν Διαθήκην, ἣτις εἶνε διακονία
τοῦ πνεύματος. Ὁ Παλαιὸς Νόμος, γράμμα ἀπλοῦν ἀνεῦ
τῆς ἐπιτεργείας πνεύματος ἦτο ἀνίκανος νὰ ἐμυσθήσῃ τὴν
ἠθικὴν ζωὴν· διὰ τοῦτο δὲ τὸ γράμμα, τὸ διὰ Μωυσέως δο-
δὲν κατὰ τῶν βαρῆς ἀμαρτανόντων ποινὰς μόνον εἶχε θά-
νατον. Ἰδοὺ ἡ ὅλη σειρά, ἐν τῇ ὅποια ἐκφράζεται ἡ ἀν-
τιθέσις αὐτῆ μεταξὺ τοῦ γραμματος τοῦ παλαιοῦ νόμου καὶ
τοῦ πνεύματος τῆς Καινῆς Διαθήκης, τοῦ πρώτου ἀποκτείνον-
τος, τοῦ δὲ δευτέρου ζῶοποιούντος· ἢ ἰκανότης ἡμῶν
εἰς τὸ Θεοῦ· ἢ καὶ ἰκάνωσιν ἡμᾶς διακόνους Καινῆς Δια-
θήκης, οὐ γραμματος, ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ
γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζῶοποιεῖ. Εἰ δὲ ἡ δια-
κονία τοῦ θανάτου ἐν γραμμασιν, ἐντετυπωμένη
ἐν λίθοις, ἐν δόξῃ, ὅτι μὴ δύνασθαι ἀπεισεῖν τοὺς
υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ
προσώπου αὐτοῦ τὴν καταργουμένην, πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἢ
διακονία τοῦ πνεύματος ἐστὶ ἐν δόξῃ; . . . ἄχρι γὰρ
τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ κέλυμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς
παλαιῆς διαθήκης μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον, ὅτι ἐν
Χριστῷ καταργεῖται· ἀλλ' ἕως σήμερον, ἠνίκα ἀναγινώ-
σκειται Μωσῆς, κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται·
ἠνίκα δ' ἀν ἐπιστρέψῃ πρὸς Κύριον, περιαιρεῖται τὸ
κέλυμα. Ὁ δὲ Κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν· οὐ δὲ τὸ πνεῦμα
Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερὸν» (Β'. Κορινθ. Γ. 6—17).

Περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος εὐρίσκόμεν ἐν ἐπιστολῇ πρὸς
Ῥωμ. 2'. 6 «νῦν δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου (τῆς
Παλαιῆς Διαθήκης), ἀπεθανόντες ἐν τῷ κατεγέμεθα, ὅστε
δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος, καὶ οὐ πα-
λαιότητι γραμματος».

Ἐκ τῶν χωρίων τούτων οὐδὲ σικία, νομιζόμεν, ἀμφιβό-
λως δύναται νὰ μὲνῃ περὶ τοῦ ὅτι ὁ Παῦλος δὲν ὀμιλεῖ περὶ
ἀντιθέσεως τοῦ γραμματος τῆς Καινῆς Διαθήκης πρὸς τὸ
πνεῦμα αὐτῆς, ἀλλὰ, ὡς ῤητῶς λέγει, περὶ ἀντιθέσεως τῆς
Παλαιῆς Διαθήκης, ἣτις εἶνε γράμμα ἀποκτείνον καὶ
διακονία θανάτου, πρὸς τὴν Καινὴν Διαθήκην, ἣτις
εἶνε διακονία πνεύματος ζῶοποιεῖ.

Τὴν ἑρμηνείαν ταύτην δίδουσι καὶ εἰ ἀνεγνωρισμένοι
ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν θεοὶ ἑρμηνευταί.

Ἰδοὺ ἡ γνώμη τινῶν ἑρμηνευτῶν· ὁ μὲν Βῆθβμιο; ὁ Ζιχα-
θινός (ἐκδόσις ὑπὸ Καλογεῶ, σελ. 394) ἑρμηνεύον τὸ
χωρίον «τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα
ζῶοποιεῖ», λέγει· «τὸ γράμμα» μὲν λέγει τὸν παλαιὸν
Νόμον, ὡς γραπτὸν· ὁ γὰρ φυσικὸς νόμος ἀγραφὸς ἐστὶ,
πρὸς δὲ ἀντιθέσαστελλόμενος γραπτὸς οὗτος ὀνομάσθη.
«Πνεῦμα» δὲ τὴν Καινὴν, ὡς διὰ Πνεύματος ἀγίου
ταῖς καρδίαις τῶν ἀξίων ἐγγραφόμενων. Καὶ ἄλλως γὰρ
οὕτω τὰ Εὐαγγέλια συνεγράφησαν· ὁ μὲν εὖ Πα-
λαιὸς Νόμος, ἐὰν λάσῃ πλημμελοῦντα μεγάλην ἀμαρ-
τίαν, ἀναίρει τούτων ἢ λίθοις ἢ ἑτέροις θανάτῳ· ὁ δὲ Καινός
τὸν θανατοῦντα διὰ μεγάλης ἀμαρτίας μᾶλλον ζῶοί-
διὰ γὰρ τοῦ βίπτισματος ἀποκαθαίρων αὐτὸν ἐλευθεροῖ τοῦ
ταύτης θανάτου, νῦν δὲ καὶ διὰ μετανοίας».

Ἰδοὺ καὶ ἡ ἑρμηνεία τοῦ Οἰκουμενίου (ἐκδόσις Φαρμακί-
δου, Τόμ. Δ', σελ. 262). «Τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτεί-
νει». Ὁ Νόμος, φησὶν, ἀποκτείνει. Ἐὰν γὰρ λάσῃ τινὰ
πλημμελοῦντα, ἀναίρει αὐτόν· παραβλ. γὰρ τίς, φησὶ, νό-
μον Μωυσέως, χωρὶς οἰκτιρῶν ἐπὶ δυσίῃ ἢ τρισὶ μάρτυσι
ἀποθνήσκει. Τὸ δὲ πνεῦμα ζῶοποιεῖ. Νεοκρωμένους γὰρ
ταῖς ἀμαρτίαις λαμβάνον, ἐν τῷ βίπτισματι ζῶοποιεῖ».

Ἔϊνε δὲ τόσον σαφῆς ἡ ἔννοια καὶ ἀνεπίδοκτος παρανόησις,
ὅτι μᾶς μένει ἀνεξήγητον πῶς γηραιὸς καθηγητὴς τῆς Θεο-
λογίας ἠστόχησεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἐπειδὴ δὲ τοιαύτη
παρέξλησις δύναται νὰ πιστευθῆ ὑπὸ τῶν ἀμαθεστέρων περὶ
τὰ θρησκευτικὰ ὡς ἐκ τοῦ κύρους τῆς θέσεως τοῦ κ. Ρώσση,
καὶ ἐπειδὴ, ἐν ἤθελεν ὑποταθῆ ὅτι τὸ γράμμα τοῦ Εὐαγγέ-
λιου ἀποκτείνει, ἀναγκαῖα συνέκεια θά ἦτο τὸ νὰ ἀφαιρηθῆ
καὶ αὐτὸ τὸ πρωτότυπον ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν χριστιανῶν,
δοσοὶ δὲν εἶνε ἐπιστήμονες θεολόγοι, ἀναντίον τῆς ὁμοφώνου
δδασκαλίας τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, καθ' ἣν τὸ Εὐαγ-
γέλιον πρέπει ὄλοι νὰ τὸ ἀναγινώσκωσι, καὶ ἐν ἀκόμῃ ὀλι-
γιστα πράγματα ἐξ αὐτοῦ ἐνωῶσι, διὰ ταῦτα ἐκρίναμεν
καθηκὸν μας νὰ ὑποδείξωμεν τὸ σφάλμα τοῦ κ. καθηγητοῦ,
ἀφοῦ 22 ὄλας ἡμέρας μετὰ τὴν δημοσίευσίν του εἰς καμμίαν
δήλωσιν δὲν προέβη, ὅπως τὸ ἐπανορθώσῃ.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ἈΝΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

Μηνιαία ἐκθεσις τῶν ὑπὸ τῆς ἐφορείας
τοῦ Τμήματος πεπραγμένων.
Κατὰ τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος μηνὸς Σεπτεμβρίου ὑπὸ
τὴν εὐλογίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Πατρῶν
καὶ Ἡλείας κ. Ἱεροθέου ἡ ἐφορεία ἐκῆρξε τὴν ἐταρξιν
τῶν μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ τοῦ Τμήματος μετὰ προηγου-
μένην πέλειον ἁγιασμοῦ.
Τὸν ἀναρκτήριον λόγον ἐξεφώνησεν αὐτός ὁ Σεβ. ἀρχιε-
πίσκοπος κ. Ἱεροθεὸς λαθὼν ὡς θέμα· τὴν ὀρέλειαν ἄν

παρέχουσιν εἰς τὰς κοινωνίας οἱ ἐν κενύηματι χρι-
στιανικῷ λειτουργοῦντες Σύλλογοι.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὁ Σεβασμιωτάτος ἤρχισε σερφὸν
ὀμιλιῶν ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελικοῦ Νόμου, ἐρ' οὐ ὀμίλησεν
ἐπτάκις.

Πλὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐδίδεξαν ἐπίσης ἐν τῇ Σχολῇ
κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα οἱ ἐξῆς:

Ἀνδρέας Παπαποστόλου Οἰκονόμος· α') περὶ τῆς ἄλλη-
λεπιδόσεως Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ, καὶ β') περὶ
τῆς Παραβολῆς τοῦ Σπορείως.

Γεώργιος Παπανδρέου Γυμνασιάρχης: Εἰσαγωγὴν εἰς τὴν
ἱστορίαν τῆς Νέας Ἑλλάδος.

Κωνστ. Στελλελλίου ἱατρός: α') περὶ μοιχείας κατὰ τὸν
εὐαγγελικὸν νόμον, εἰς δύο μαθήματα, καὶ β') περὶ ἐλεη-
μοσύνης.

Πέτρος Πατρόπουλος ἱατρός: α') περὶ ὀργῆς καὶ φόνου,
β') περὶ ὀρκου, ψευδορκίας καὶ ἐπιρκίας, καὶ γ') περὶ τῆς
ὀγιενῆς τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς.

Τὴν διδοκτικὴν ἐργασίαν τῶν ἐφόρων προθύμως ἀνεδέ-
χθησαν νὰ συντρέξωσι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καὶ ἄλλοι εὐγε-
νῶν ἠθῶν λόγιοι. Ὡς ἐξῆς ἐκ κατηρήσθη καὶ ἐξεδόθη τὸ
πρόγραμμα τῶν διδαχθησμένων μαθημάτων, ὅπερ γενικῶς
ἐπεκροτήθη ἐκ τὴν ὀφέλιμον αὐτῶν ποιαιλκν:

α) Ἑρμηνεία εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον ὑπὸ Κ.
Στελλελλίου ἱατροῦ.

Ἱερὰ Κατήχησις ὑπὸ Ἀνδρέα Παπαποστόλου οἰκονόμου.
Χριστιανικὴ ἠθικὴ ὑπὸ Νικ. Φίφα καθηγητοῦ.

Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία ὑπὸ Γρηγ. Παπαχριστοπούλου
καθηγητοῦ.

Ἱστορία Πατριαρχῶν τινων ὑπὸ Τάκη Κανδηλώρου δι-
κηγόρου.

Φυσικὴ καὶ Ἀστρονομία ὑπὸ Μιχ. Ἀναγνωστοπούλου
καθηγητοῦ.

Ἑρμηνεία τοῦ Συνταγματικοῦ Πολιτεύματος ὑπὸ Γεωρ-
γίου Κοντογιάννη δικηγόρου.

Ἑγείνη σώματος καὶ ψυχῆς ὑπὸ Πέτρου Πετροπούλου
ἱατροῦ.

Παιδαγωγικὴ ὑπὸ Δημ. Καλοτύχου διευθυντοῦ τοῦ Πλή-
ρους Σχολείου».

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω περιλάβομεν εἰς τὸ πρόγραμμα, ὡς
ἐκτάκτως διδάξαντος, καὶ τοὺς ἐξῆς: τὸν Σεβ. ἀρχιεπί-
σκοπον Πατρῶν καὶ Ἡλείας κ. Ἱεροθέου Μητροπόουλον, τὸν
πανοσιολογησάτων ἀρχιμανδρίτην κ. Εὐσέβιον Ματθόπουλον
καὶ τὸν κ. Μιχ. Γαλανόν.

Ἐν Πύργῳ τῇ 1 Νοεμβρίου 1899.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς ἐφορείας
Πέτρος Πατρόπουλος.

Η ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Μας έγραψαν τὰ ἔξω ἐξ Ἱεροσολύμων Ἀξιότιμο κ. Συντάκτα τῆς Ἀναπλάσεως, Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 92 φύλλον του ὑπερέμου περιπευδύ- στου θεησκευτικοῦ περιοδικοῦ ἀνέγνωμα καὶ ἀθροῖδόν τι, ἐν φ' ἡ προσοχὴ τοῦ κυρίου ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν ὑπου- ργῶ ἐφιστάτο εἰς τὸ νὰ ληρῆθῇ πρόνοια, εἰς τὰ περὶ κλήρου νεμοσχεδία του, καὶ διὰ τοῦς ἔχοντασ πτυχίον τῆς ἐν Χίλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς.

Ἄλλ' ἐάν ἡ προσοχὴ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ ἐπιστᾶται εἰς τοὺς ἀποφοίτους τῆς ἐν Χίλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, διατι ὄχι καὶ εἰς τοὺς ἔχοντασ πτυχίον τῆς ἐτέρας αὐτῆς ἀδελ- φῆς, τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Θεολογικῆς Σχολῆς, ἧτις ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν οὐδὲως ὕστεροί τῆς ἐν Χίλκῃ τοιαύτης, ἐν- τισι μάλιστα καὶ ὑπερβαίνει αὐτὴν κατὰ τὴν ἐμολογίαν εἰ- δικῶν καθηγητῶν καὶ λοιπῶν λογίων, ἀκριθῶσ τὸν διοργανι- σμὸν ἀμφοτέρων γινωσκόντων; Ὅτι λοιπὸν δὲν ἐπράξεν ὁ γράψας τὸ ἀρθροῖδον ἐκεῖνο, πρὶπτμεν ἡμεῖς σήμερον συνι- στῶντασ διὰ τῆς παρουσίης ἡμῶν τῷ κυρίῳ ἐπὶ τῶν Ἑκκλη- σιαστικῶν ὑπουργῶ ἕνα, ἐὰν πρόκειται ἐν τοῖς καταρτισθησο- μένοισ περὶ κλήρου νεμοσχεδίοις νὰ ληρῶσιν ὑπ' ὄψιν καὶ οἱ ἔχοντασ πτυχίον τῆς ἐν Χίλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, λόθῃ πρόνοια καὶ διὰ τοῦς τελειορῆτουσ τῆς ἐν Ἱεροσο- λύμοις Θεολογικῆς Σχολῆς, ἐπ' ὅσον τοῦλάχιστον αὐτὴ λει- τουργεῖ ὑπὸ τοῦς νῦν ἐν ἐνεργείᾳ αὐτῆς κανονισμοῦσ, διότι καὶ πάλιν ὁμολογοῦμεν, ὅτι οἱ ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς ταύ- τησ οὐδὲως ὕστεροσιν οὐδὲ τῶν ἀποφοίτων τῆς ἐν Χίλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, εὔτε τῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, καθ' ὅσον αὐ μόνον τὰ ἐγκυκλοπαιδικὰ μα- θήματα καὶ διὰ τὰ ἑλληνικὰ διδάσκοντασ ἐν ταύτῃ ὄχι ἔρι- στα, ἀλλὰ καὶ πάντα σχεδὸν τὰ Θεολογικὰ ὑπὸ τὴν αὐστη- ρὰν ἐπίβλεψιν τῆς Διευθύνσεωσ καὶ τὴν ἀξιότιμον ἐπιμέ- λειαν καὶ προσπάθειαν ἀξιολόγου καθηγητῶν πρῶσινικοῦ ἐπιστημονικῶσ ἀναπτύσσονται.

Διατελῶ μετὰ τοῦ προσηκόντου σεβασμοῦ. Ἐν Ἱεροσολύμοις τῆ 26 Ὀβρίου. Ε. Κ.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Ὁ γράψας ἐν τῇ Ἀναπλάσει τὸ δῖσαν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἀρθροῖδον εὔτε ἠγγείει εὔτε παρεγνώ- ριζε τὴν νῦν περιωπὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆσ τοῦ Σταυ- ροῦ. Ἄλλ' ἐγνώριζεν ἕνα ὅτι ἡ Σχολὴ αὐτὴ ὄχι ἀπὸ περ- λοῦ χρονολογεῖ τὴν ἀνεσῦστασίαν τῆσ, ἐρρῶει ἐπομένωσ ὅτι δὲν πρέπει νὰ προβῆ εἰς τὴν ἐξαγωγὴν ο' τωσ εἰπεῖν κληρι- κῶν, πρὶν τρεφῆσθῆσ ἐπαρκῶσ τὴν ἐκ λησίαν ἐκεῖνην, ὑπὸ τᾶσ εὐλογίαισ τῆσ ὁποῖωσ ὑφίσταται καὶ λ' λειτουργεῖ.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἡ Κυβέρνησις ἀπέφασκε νὰ συγκαλέσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ἐκτακτὸν σὺνεδον. — Ἀπὸ τῆσ 15ης Νοεμβρίου θ' ἀρχίσῃ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ περὶ Διοικητικῆσ Διαιρέσεωσ νόμου. Κατὰ τὴν Σύνεδον ταύ- την θὰ ἐπιδικασθῇ καὶ τ' ψήφισι τῶν Ἑκπαιδευτικῶν νεμο- σχεδίων. — Δι' ἐκ τῆσ τελευταίη ἐν Ἀττικῇ πλημμύρῃσ ζημίας ἠεολογίζονται εἰς ἑκατομῆρια. — Ἀπὸ τῆσ ἀσφαλίσεσ ἡ αὐστειὰσ δύο γεωργικῶν σταθμῶν ἐν

Νεμεσί καὶ Λαδοσίεσ ἐπὶ ἐκτάσειν δωρηθειῶν εἰς τὴν Κυ- βέρνησιν ὑπὸ τῶν ἀρτίσ μονῶν.

Ἡ Κυβέρνησις ἐχορηγῆσε πίστωσιν 20,000 ὄρ. ὑπὲρ τῶν ἀσφαλιστῶν τῆσ Μ. Ἀσίησ. Τῆσ συσταθείσεσ ὑπὲρ αὐ- τῶν ἐπιτροπῆσ, τ' μίνα ἐξελέγη ὁ κ. Α. Μπρυνούδησ, πρῶσδρωσ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆσ Τραπεζῆσ Ἀθηνῶν, γραμ- ματεῖσ δὲ ὁ καθηγητὴσ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Εὐαγγελιοῦσ.

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοποσ Σπάρτησ κ. Θεόκλητοσ ἀνέ- λαθε τὴν πρωτοεσουλίαν ἰδρύσεωσ ἱερατικῆσ σχολῆσ εἰς Ἀ- ργόωθον ἀντὶ τῆσ διαλυθείσεσ τοιαύτησ τῆσ Τριπόλειωσ. Πρὶσ τοῦτο θὰ χρησιμοποιοθῶσι: α') τὸ Κουτσάκειον κληρο- δότημα ἐξ 20,000 δραχμῶν β') εἰσφορὰ τῶν μονῶν γ') τῶν Δήμων δ') τῶν Συλλόγων ε') τῆσ ἐν Ἀθήναισ ἐπὶ τοῦ τριμείου τῶν ἱερατικῶν σχολείων ἐπιτροπῆσ, καὶ αἱ προ- σφορὰ ἰδιωτῶν.

Εἰς τὸν καταρτιζόμενον προῦπολογισμόν γίνεται πρό- βλεψις δι' ἀνέγερσιν φυλακῶν.

Ἡ Α. Μ. ἡ Βασιλίσσα ἐδῶρησεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τρία μηχανήματα, διὰ τῶν ὁποῖων ἐπι- τυγχάνεται τελείωσ ἡ θεραπεία τῆσ φυματιώσεωσ τοῦ ἐρ- μανωσ κατὰ τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ Δανοῦ ἱατροῦ Νείλησ Φίνσεν.

Μεταξὺ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οικονομικῶν κ. Σιμοπού- λου, καὶ τῶν κυρίων Μπαϊμαρ καὶ Ὁπεγγάτη ἀντιπροσω- πευόντων ἀγγλικὰ κεφάλαια, ὑπεγράφη σύμβασισ περὶ μονο-πωλείου τοῦ καπνοῦ.

Ἐν τῇ α' Ἑμπόρῃσ ἐγένετο ἐπανόρθωσισ τοῦ ἐημο- σιουθέντωσ ἐν τῇ Ἀναπλάσει περὶ τῶν ἄρθρων τοῦ καθη- γητοῦ κ. Ζ. Ρώση. Ὁ Γερμανὸσ Dierner ἔχει ὑπ' ὄψει του ἐν τῇ κρίσει του τὸν ἀκαθαρμαϊκὸν λόγον τοῦ κ. Ρώση οὗ 1891, ἐν τῇ ἐπιστῇ γίνεται λόγοσ ἐπίτῃσ ὡσ καὶ ἐν τοῖσ ἄρ- θρωσ τοῦ ἐν τῇ Ἀναπλάσει περὶ νεοπλατωνικοῦ πλκνθαί- σμου εἰρύτερον καὶ περικεκώτερον.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ τῆσ 14 Νοεμβρίου.

Ὁ Ἀπόστολοσ πρὸσ Ἐπισ. Β' 4—10 Τὸ εὐαγγέλιον Λουκ. Γ'. 25—37.

ΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΝΤΕΣ

Εἰσ τᾶσ λαϊκᾶσ σχολᾶσ τῆσ Ἀναπλάσεωσ,

Ἐν τῇ Α' ἐν Ἀθήναισ παρὰ τὴν Ἱ. Σύνεδον

Ἐ 1)2—Ἐ 1)2 μ. μ.

Σαββάτω 13 Νοεμβρίου Τιμ. Ἀναστασίου Κυριακῇ 14 » Π. Δουληγέρησ

Ἐν τῷ ναφ τῆσ Ἀγίας Εἰρήνησ 4—5 μ. μ.

Κυριακῇ 14 Νοεμβρίου Τιμόθεοσ Ἀναστασίου Παρασκευῇ 12 Νοεμβρ. ἐν ταῖσ φυλακαῖσ Συγγροῦ Τιμόθεοσ Ἀναστασίου.

Ἐν τῷ Ζαννεῖῳ Ὁρφανοτροφείῳ ἐν Πειραι

Ἐ—8 μ. μ.

Σαββάτω 13 Νοεμβρίου Ζησίμοσ Τυπάλδοσ Πέμπτῃ 14 Νοεμβρίου Τιμοθ. Ἀναστασίου

ΓΡΑΦΕΙΑ „ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ“

Ὅδοσ Φλέσα, ἀριθ. 28, πλησίον τῆσ Ἱερᾶσ Συνόδοσ

Τυπογραφεῖον Ἀριστομένωσ Ζ. Διαδωκιδᾶ